

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností na

listopad 2017

Jaroslav Špillar

Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice

Aleš, Mikoláš - malíř

* 18. 11. 1852 - Mirovice (okr. Písek)
+ 10. 07. 1913 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Chodsko, Pec pod Čerchovem (okr. Domažlice)

Literatura: Haas, J.: Mikoláš Aleš a Chodsko. Domažlické noviny, 1, 1992, č. 13, s. 8., Kartotéka Muzea Chodska.

Anotace: Český malíř, kreslíř a ilustrátor působící na přelomu 19. a 20. století, jedna z nejvýznamnějších osobností tzv. "Generace Národního divadla". V roce 1884 začali v Květech vycházet Psohlavci s jeho kresbou Choda s čakanou a psem, roku 1913 navštívil Karla Špillara v Peci pod Čerchovem. Na Chodsko byl přiveden Aloisem Jiráskem a Josefem Thomayerem. - 165. výr. narození

Amerling, Ignác - malíř

* 27. 11. 1837 - Staňkov (okr. Domažlice)
+ 01. 09. 1912 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice, Horšovský Týn (okr. Domažlice), Chodsko

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002, s. 110. Plzeň: SVK, 2001., Holý, J. P.: Chodský malíř - horšovskotýnský rodák. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 27. 11., č. 276, s. 17.

Anotace: Žák malíře Josefa Mathausera, pro nedostatek finančních prostředků nedokončil akademická studia. Působil například v Horšovském Týně, proslavil se jako malíř kostelních obrazů, portrétů a drapérií nebo jako restaurátor. Otec malíře Josefa Amerlinga.
- 180. výr. narození

Amort, Václav - sochař

* 26. 04. 1891 - Olomouc (okr. Olomouc)
+ 27. 11. 1967 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Václav Amort. Domažlický zpravodaj, roč. 18, 1991, č. 5., s. 3., Holý, J. P.: Z lásky k Chodsku. Domažlický deník, roč. 3, 1996, 24. 04., č. 97, s. 14., Holý, J. P.: Byl srdečným přítelem mistra Jindřicha. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 30. 12., č. 303, s. 12., Holý, J. P.: Chodský i slovácký sochař. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 05. 05., č. 105, s. 12., Holý, J. P.: Jsem vděčný mistru Amortovi! Domažlický deník, roč. 11, 2002, 02. 12., č. 280, s. 26., Holý, J. P.: Vzpomínka na Václava Amorta. Domažlický zpravodaj, roč. 29, 2007, č. 1, s. 14., Holý, J. P.: Chodský sochař Amort nesmí být zapomenut. Domažlický deník, roč. 20, 2011, 06. 05., č. 106, s. 10.

Anotace: Byl potomkem staré malířské a sochařské rodiny, pocházející ze severoitalského Milána. Již jeho otec Alois občas působil v Domažlicích, kde se i dvakrát oženil. Tři jeho synové byli sochaři. Václav přišel do Domažlic v roce 1935. Ateliér měl na Dolejším Předměstí v zahradě blízko nádraží. První domažlickou zakázkou bylo vytvoření modelů pro Chodskou svarbu do muzea. Vytvořil deset pamětních desek, pomníček sochaře Royta a na 250 portrétních bust. Byl i malířem - portrétoval domažlické osobnosti. - 50. výr. úmrtí

Bauer, František - politický vězeň

* 15. 04. 1896 - Pec pod Čerchovem (okr. Domažlice)
+ 02. 11. 1942 - Mnichov (Německo)

Místa působení: Pec pod Čerchovem (okr. Domažlice)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949. Matriční záznam o narození na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Narozen v Peci pod Čerchovem v domě čp. 28. Syn Josefa Bauera, místního obuvníka a domkáře a Anny, rozené Hornové. Zaměstnán jako železničář. Zatčen gestapem 13. března 1941, popraven nacisty v bavorském Mnichově. - 75. výr. úmrtí

Bernard, Karel - obchodní příručí

- * 04. 11. 1922 - Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)
- + 04. 09. 1943 - Norimberk (Německo)

Místa působení: Postřekov (okr. Domažlice)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetová databáze Evidence válečných hrobů na stránkách Ministerstva obrany ČR., Záznam v kronice obce Postřekov 1923-1963, s. 171.

Anotace: Obchodní příručí pocházející z Klenčí pod Čerchovem. Dne 11. srpna 1943 těžce zraněn při spojeneckém náletu na město Norimberk, v místní nemocnici umírá na následky zranění 4. září 1943. Dle zápisu v obecní kronice pochován na hřbitově v Klenčí pod Čerchovem. - 95. výr. narození

Bílek, František - sochař

- * 06. 11. 1872 - Chýnov (okr. Tábor)
- + 13. 10. 1941 - Chýnov (okr. Tábor)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Malíř a grafik Jan Paroubek. Domažlický zpravodaj, 19, 1992, č. 10, s. 1., Knihovna Muzea Chodska., Vorlíček, J.: Výročí Františka Bílka. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 03. 11., č. 257, s. 17., Štrbová, S.: Sochař, řezbář, architekt a grafik František Bílek. Nové Domažlicko, roč. 5, 2011, 11. 10., č. 41, s. 15, fot., Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo František Bílek (sochař 1872-1941).

Anotace: Patřil k nejvýznamnějším představitelům symbolistické generace, tvořil dřevěné plastiky a dřevoryty. Pracoval na náhrobcích pro starostu města Petra Hanu (1917), MUDr. Václava Milotu (1917) a prof. Josefa Webera (1918). Přátelil se s historikem umění Františkem Žákavcem a malířem Janem Paroubkem, kterého přivedl k technice dřevorytu. - 145. výr. narození

Bozděch, Václav - spisovatel

* 23. 07. 1882 - Kdyně (okr. Domažlice)
+ 04. 11. 1952 - Mělník (okr. Mělník)

Místa působení: Plzeň

Literatura: Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1975-1979, s. 12. Praha: SK ČSR, 1979., Pravda, roč. 63, 1982, č. 35, s. 8, č. 210, příloha., (red): Václav Bozděch. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 23. 07., č. 170, s. 15.

Anotace: Autor pohádek, historických statí a učebnic působící zejména v Plzni. Také činný jako středoškolský profesor. Zemřel v závěru roku 1952 v Mělníku. - 65. výr. úmrtí

Císař, Ludvík, doc., Ing. - matematik

* 29. 11. 1919 - Plzeň (okr. Plzeň-město)
+ 29. 11. 1987 - Ulm (Německo)

Místa působení: Plzeň, Německo, Ulm (Německo)

Literatura: Pejskar, J.: Poslední pocta, s. 23. USA, Rosedale Printing Company 1989.

Anotace: Absolvoval ČVUT, pracoval ve Škodových závodech. Působil jako odborný asistent plzeňské VŠSaE, pak jako docent a vedoucí Ústavu matematiky. Po prověrkách v roce 1959 musel ústav opustit, pracoval v plzeňském Výzkumném zkušebním ústavu. Do exilu odešel v r. 1969. Od roku 1971 působil jako učitel matematiky a fyziky ve Stuttgartu. Byl členem plzeňského smíšeného sboru Česká píseň, v NSR pokračoval v šíření české hudby. - 30. výr. úmrtí

Čadek, Jaroslav - předseda Československé národní rady americké

* 29. 11. 1922 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 15. 05. 1977 - Los Angeles (USA)

Místa působení: Domažlice, Los Angeles (USA)

Literatura: Kartotéka osobností SVK Plzeň 32A 3629-2, 3., Pejskar, J.: Poslední pocta: Památník na zemřelé československé exulanty 1948-1989. Sv. 2, 3. Baltimore, Rosedale Printing Company 1989.

Anotace: Po komunistickém převratu v roce 1948 emigroval do USA. Pracoval v krajanských spolcích, např. ve Společnosti pro vědy a umění nebo v Sokole. Také působil jako předseda Československé národní rady americké. - 95. výr. narození

Čapek-Chod, Karel Matěj - spisovatel

* 21. 02. 1860 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 03. 11. 1927 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Domažlice, Kolinec (okr. Klatovy), Mlázovy u Kolince (okr. Klatovy)
Literatura: Lexikon české literatury. A-G, s. 387. Praha, Academia 1985., Mlnářiková, H.: Domažlické kamínky, s. 31. Domažlice, KBN 1995., Hana, J.: Památce domažlického literáta. Nové Domažlicko, 8, 1977, č. 44, s. 3., Šach, J.: K. M. Čapek-Chod. Domažlice, Museum 1949. 123 s., Vorlíček, J.: Od narození Karla Matěje Čapka-Choda uplynulo 140 let. Dom. deník, 9, 2000, 9. 3., č. 58, s. 16., Hana, O.: Výročí Čapkovy pamětní desky. Dom. deník, 9, 2000, 30. 6., č. 152, s. 15., Hana, J.: Pozdrav rodnému městu. Dom. zpravodaj, 24, 2002, č. 11, s. 4., Nikl, I.: Výročí významného rodáka. Dom. deník, 19, 18. 2. 2010, č. 41, s. 9., Nikl, I.: Vzpomínka na domažlického rodáka Karla Matěje Čapka – Choda. Domažlický deník, 2015, 04. 03., č. 53, s. 10.

Anotace: Povídkář, romanopisec, dramatik, představitel realismu a naturalismu, přesahující až k expresionismu. Osobitý tragikomickým a groteskním ztvárňováním společenských procesů na přelomu 19. a 20. století, uplatňující v obrazech ze života dokumentární zaujetí pro specifiku rozmanitých prostředí a profesí. Novinář politického a kulturního zaměření, divadelní a výtvarný referent. Vlastním jménem Matěj Čapek, pocházel z rodiny středoškolského profesora. Studoval na gymnáziu v Domažlicích (mat. 1879, více o tom v autobiografické próze Ševcem) a na právnické fakultě v Praze. Studia nedokončil. Působil jako redaktor olomouckého Našince, Hlasu národa, Národní politiky, Národních listů. Literárně začal publikovat na přelomu 80. a 90. let, kdy měl blízko k okruhu autorů Šimáčkova Světozoru. Počáteční tvorba obsahovala vedle humorně laděných obrázků a grotesek také prózy, které se výrazně začleňovaly do realistické a naturalistické literatury. Styčné body s naturalismem a záliba v atraktivních námětech se uplatnily již v rané tvorbě zájmem o jedince fyzicky a duševně poznamenané, o lidi živořící na okraji společnosti - Povídky, Nedělní povídky. Konflikt prvního významného románu Kašpar Lén mstitel byl osnován jako tragická vzpoura jedince proti společenskému bezpráví. Vlastní děj Nejzápadnějšího Slovana je zasazen do rámce sjezdu abiturientů domažlického gymnázia po deseti letech. V Daru sv. Floriána popsal rohová stavení v Domažlicích. V románech Turbina, Vilém Rozkoč a Řešany přecházejí postavy z jednoho díla do druhého a tak se nakonec vrací bohém Vilém Rozkoč do Řešan, tedy do Domažlic. V tomto díle jsou zachyceny okolnosti vzniku pomníku děkana A. Příhody a spor sochaře J. V. Myslbeka s městem Domažlice. Jazyk Čapkovy rozsáhlého díla je mimořádně bohatý, zahrnuje archaismy i novotvary, vulgarismy, slova a slovní spojení typická pro různé profese. Základní rozdíl od postupů evropských naturalistů je v osobní účasti autora s postavami jeho děl (Arne Novák). Pohřben je na Vinohradském hřbitově v Praze. Dne 29. června 1930 mu byla na rodném domku odhalena pamětní deska. (V současné době je uložena v muzeu, místo rodného domku připomíná pomníček mezi budovami bývalé chlapecké a dívčí školy v Komenského ulici.) Autorem pamětní desky s jeho reliéfem je sochař Alois Langenberger. Dne 7. listopadu 1924 jmenován čestným občanem města Domažlic. - 90. výr. úmrtí

Čech, Josef - ředitel dívčí školy

* 05. 03. 1785 - Hrádek u Rokycan (okr. Rokycany)
+ 06. 11. 1852 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Osvračín (okr. Domažlice), Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Letošní významná jubilea... Dom. deník, 7, 1998, 20. 11., č. 272, s. 16.

Anotace: Od roku 1805 působil v Osvračíně na farní škole. Zajímal se o štěpařství, hedvábnictví, ovocnářství, včelařství a chov domácího zvířectva. Do Domažlic nastoupil v roce 1818, posléze působil jako ředitel dívčí školy. Na chlapecké škole vyučoval štěpařství. Byl jmenován vzorným učitelem, členem městské školské rady. - 165. výr. úmrtí

Hana, Jan - tajemník městského úřadu

* 16. 11. 1897 - Kout na Šumavě (okr. Domažlice)
+ 09. 01. 1991 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Odešel Jan Hana. Dom. zpravodaj, 18, 1991, č. 1, s. 2., Holý, J. P.: Jan Hana byl domažlický patriot. Dom. deník, 6, 1997, 17. 11., č. 269, s. 12.

Anotace: Syn učitele a hudebníka Václava Hany. Pocházel ze čtyř dětí. Po studiích přijal místo u městského úřadu, kde až do roku 1952 působil jako jeho tajemník. Do r. 1958 pracoval při Okresní vodohospodářské správě a poté u městské domovní správy. Ve volném čase se věnoval domažlickému místopisu, rodopisu a vlastivědě. Vypracoval dějiny a popisy domažlických kostelů, je autorem Historie sborového zpěvu v Domažlicích.
- 120. výr. narození

Holý, Josef - úředník

* 29. 09. 1912 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 09. 11. 1942 - Praha-Pankrác (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice, Praha-Pankrác

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949.

Anotace: Úředník, zatčen gestapem 28. května 1940. Zemřel ve věznici Praha-Pankrác.
- 75. výr. úmrtí

Jmenování generálního ředitele Škody Plzeň Ing. Jana Ludvíka čestným občanem Domažlic (Domažlice, 01. 11. 1977)

- 01. 11. 1977 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Čestní občané města Domažlic. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 25. 11., č. 276, s. 14.

Anotace: Čestné občanství vedení města nejčastěji udělovalo za významné počiny v oblasti veřejného života nebo za propagaci regionu. Od druhé poloviny 19. století do dnešních dnů bylo městem Domažlice takto vyznamenáno několik desítek osobností. Jednou z nich byl i Jan Ludvík, domažlický rodák a ředitel Škody Plzeň. Jemu bylo čestné občanství uděleno na začátku listopadu roku 1977. - 40. výr. události

Jmenování univerzitního profesora MUDr. Josefa Pelnáře čestným občanem města (Domažlice, 14. 11. 1932)

- 14. 11. 1932 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Čestní občané města Domažlic. Domažlický deník, roč. 7., 1998, 25. 11., č. 276, s. 14., Databáze regionálních osobností MěkBN.

Anotace: Čestné občanství vedení města nejčastěji udělovalo za významné počiny v oblasti veřejného života nebo za propagaci regionu. Od druhé poloviny 19. století do dnešních dnů bylo městem Domažlice takto vyznamenáno několik desítek osobností. Jednou z nich byl i prof. MUDr. Josef Pelnář, lékař-internista, přednosta interní kliniky a univerzitní profesor v Praze. Významná byla mj. jeho odborná publikační činnost, je autorem množství učebnic a článků z nejrůznějších oborů interní medicíny. Profesoru Pelnářovi bylo čestné občanství města Domažlic uděleno v polovině listopadu roku 1932. - 85. výr. události

Kalandra, Závíš, PhDr. - estetik

* 10. 11. 1902 - Frenštát pod Radhoštěm (okr. Nový Jičín)
+ 27. 06. 1950 - Praha-Pankrác (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Připomeňme národního hrdinu Dr. Závíše Kalandru. Domažlické noviny, 2, 1993, č. 1, s. 5., Vorlíček, J.: Doktor Otakar Kalandra. Dom. deník, 8, 1999, 22. 6., č. 144, s. 18., Vorlíček, J.: Závíš Kalandra byl odsouzen na smrt. Dom. deník, 9, 2000, 8. 6., č. 133, s. 16., Hana, O.: Doplnky Kalendária 2002. Strojopis., Internetové stránky Ústavu pro studium totalitních režimů, heslo Závíš Kalandra.

Anotace: Znalec raných českých dějin. Od roku 1923 působil v časopisech a organizacích, spolupracoval s českými surrealisty. V roce 1936 byl za odlišné názory vyloučen z KSČ. Za okupace nacisty vězněn v koncentračním táboře. V posledních letech života se sblížil se skupinou katolických spisovatelů a básníků. Navštěvoval Domažlice, naposled roku 1948. Studoval v domažlickém archivu, za svých pobytů sídlil u bratrance dr. Otakara Kalandry, historika a okresního hejtmána. Roku 1949 byl zatčen, o rok později ve vykonstruovaném procesu komunisty odsouzen k trestu smrti a popraven. Rozsudek zrušen v roce 1968, rehabilitován roku 1990. - 115. výr. narození

Konop, Josef - inspektor ČSD

* 11. 05. 1901 - Louny (okr. Louny)
+ 03. 11. 1942 - Berlín (Německo)

Místa působení: Havlovice (okr. Domažlice), Berlín (Německo)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetové stránky Spolku pro vojenská pietní místa.

Anotace: Inspektor Československých drah, příslušný do Havlovic u Domažlic. Zapojen do protinacistického odboje, popraven v Berlíně v listopadu roku 1942. Jeho jméno se nachází na pomníku obětem 1. a 2. světové války umístěném v centru Havlovic. - 75. výr. úmrtí

Konrády, Jakub ml. - výrobce dud

* 05. 02. 1905 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 20. 11. 1987 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 32. Plzeň, KKS 1977., Burda, J.: Muzikant dudáckého rodu. Domažlicko, 5, 1995, 9. 2., č. 6, s. 4., Burda, J.: Desáté výročí úmrtí Konrádyho. Dom. deník, 6, 1997, 22. 11., č. 274, s. 11., Vorlíček, J.: Vynikající výrobce dud Jakub Konrády. Dom. deník, 9, 2000, 3. 2., č. 28, s. 16.

Anotace: Vyučil se jako nástrojař a ladič klavíru u otce, zkušenosti získal u firmy Brázda v Plzni. V královéhradecké firmě Petrof se zdokonalil ve výrobě klavíru. Po otci Jakubu Konrádym st. převzal závod v r. 1934. Zdokonalil výrobu dud, dovozové materiály nahrazoval domácími. Po osvobození vyráběl dudy pro domácí dudácké lidové soubory, ale i jako dary zasílané do ciziny. Vyrobil jich více jak 150. K propagaci Domažlicka přispíval i tím, že na čerpacím dudáckém měchu vypaloval domažlickou bránu a rohy kozla na dudách zdobil chodskými ornamenty. Bratr Antonína Konrádyho staršího a Jiřího Konrádyho. Strýc Antonína Konrádyho ml., zakladatele Konrádyho dudácké muziky. Krátce v muzice po jejím založení i hrál. - 30. výr. úmrtí

Krásnohorská, Eliška - spisovatelka

* 18. 11. 1847 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

+ 26. 11. 1926 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Plzeň, Babylon (okr. Domažlice), Česká Kubice (okr. Domažlice)

Literatura: Vlašínová, D.: Eliška Krásnohorská. P., Melantrich 1987., Lexikon české literatury. 2/2, s. 939. P., Academia 1993., Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 95. P., MMM 1997., Vorlíček, J.: Eliška Krásnohorská a její vztah k Chodsku. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 22. 11., č. 272, s. 17., Kumpera, J.: Osobnosti a západní Čechy. Plzeň, Ševčík 2005, s. 318.

Anotace: Spisovatelka a libretistka Smetanových oper. Vlastním jménem Alžběta Pechová. Její básnickou, prozaickou i novinářskou tvorbou prostupuje silný vlastenecký tón a zároveň snaha o povznesení české vzdělanosti. Mimořádně kultivovaná a všestranná žena vynikla i jako překladatelka z angličtiny (Byronova Child Haroldova pouť). V roce 1867 se s rodinou přestěhovala do Plzně, do rodiny svého švagra, hudebního skladatele Hynka Pally. V roce 1871 získala stipendium Svatoboru k cestě na Šumavu, z níž vzešla sbírka Ze Šumavy (1873). Kraj navštívila i později, pobývala na Babyloně a České Kubici. Pracovala v ženském hnutí jako tajemnice, později se stala starostkou Ženského výrobního spolku a redaktorkou Ženských listů. Zasloužila se o založení prvního českého dívčího gymnasia Minerva (1890) a o studium žen na vysokých školách. Dodnes je známá jako autorka tří libret k operám B. Smetany: Hubičce, Tajemství a Čertově stěně. První z nich napsala podle povídky Karoliny Světlé. - 170. výr. narození

Ledvinová, Miloslava - spisovatelka

* 24. 11. 1937 - Oprechtice (okr. Domažlice)

Místa působení: Oprechtice (okr. Domažlice)

Literatura: (ef): Návrat Miloslavy Ledvinové. Plzeňský deník, 1, 1992, 24. 11., č. 62, s. 6., Lacinová, G.: Literatura je provokace. Dom. deník, 6, 1997, 21. 11., č. 273, s. 17., Inspiraci čerpala z rodných Oprechtic. Nové Domažlicko, 3, 2009, 28. 01., č. 5, s. 7, fot., Cibulková, M.: Oprechtická rodačka vydala další knihu. Domažlický deník, roč. 19, 2010, 24. 04., č. 96, s. 2, fot.

Anotace: Pocházela ze selského rodu. V 50. letech byl komunisty uvězněn její otec. Vyučila se elektromechaničkou, pak byla přijata k večernímu studiu jedenáctileté střední školy v Plzni. Rok před maturitní zkouškou byla na zásah bývalého ředitele kdyžské osmileté školy ze studia vyloučena. Do roku 1969 pracovala v oprechtickém JZD, v 70. letech v plzeňských Dílnách pro opravu vozidel. V roce 1980 byla pro údajné pobuřování odsouzena k patnáctiměsíčnímu trestu. Vězněna v Praze, Olomouci, Opavě. Po této zkušenosti začala psát. Knižně vydala například novelu Bratři a Otec a syn, publikovala ve sbornících. Držitelka Ceny Bohumila Polana za literaturu. - 80. výr. narození

Lounský z Tieffenthalu, Sebastian P. - děkan

* 16. 11. 1722 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 29. 05. 1799 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Hana, O.: Vikariát Domažlice, s. 1. Strojopis., Strér, B.: Erbovní rodiny v Domažlicích, s. 15 a 17. Domažlice, 1937., Schnabl, A.: Kniha pamětihodných příhod královského města Domažlic 1631-1859, s. 21 a 30. Domažlice, 2013., Matriční záznam o narození a úmrtí na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Potomek významného domažlického rodu Lounských z Tieffenthalu, který se ve městě připomíná již na konci 16. století. Ordinován 16. července 1747 v Praze. Jako děkan v Domažlicích působil od podzimu 1763 do května 1799, kdy umírá. Slavnostně pohřben 31. května v rodném městě u Všech svatých. - 295. výr. narození

Mašek, Karel - malíř

* 04. 11. 1883 - Hradiště (okr. Plzeň-jih)
+ 26. 11. 1962 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Chodsko, Plzeňsko

Literatura: Holý, J. P.: Citlivý zpodobitel chodské krajiny. Dom. deník, 11, 2002, 7. 11., č. 259, s. 18.

Anotace: Studoval malířství v Praze. Nejprve UMPRUM, poté Akademii výtvarných umění v Mařákově ateliéru. Studijně pobyl v Mnichově. Náměty čerpal i na Kdyňsku, Chodsku a Plzeňsku. Znamé jsou jeho dva pohledy na Čerchov od Babylonu a panoráma Hrádku od Valchy. Karikaturista, grafik. Bratr malíře Jaroslava Maška. - 55. výr. úmrtí

Nováková, Teréza - spisovatelka

* 31. 07. 1853 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
+ 13. 11. 1912 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Česká Kubice (okr. Domažlice)

Literatura: Závacká, V.: Literární průvodce Chodskem, s. 9. Domažlice, KBN 1984., Slovník českých spisovatelů, s. 363. P., ČS 1964., Internetová encyklopedie Wikipedia, heslo Teréza Nováková.

Anotace: Česká spisovatelka, představitelka realismu a tzv. venkovské prózy. Také se aktivně účastnila ženského emancipačního hnutí. V roce 1899 trávila prázdniny ve Vuršrově penzionu na České Kubici spolu se svým synem Arne Novákem. Z pobytu na Chodsku výtěžila materiál ke studii Z potulek po chodském kraji. - 105. výr. úmrtí

Odhalení pamětní desky MUDr. Josefu Pelnářovi (Domažlice, 13. 11. 1982)

- 13. 11. 1982 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Hana, O.: Výročí odhalení pamětní desky akademika Josefa Pelnáře. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 18. 11., č. 270, s. 12., Databáze regionálních osobností MěkBN.

Anotace: V domažlické Spálené ulici, na průčelí domu čp. 163, nalezneme bronzovou pamětní desku věnovanou místnímu rodákovi a lékaři-internistovi, prof. MUDr. Josefu Pelnářovi. V roce 1921 se stal přednostou pražské interní kliniky, o 11 let později byl jmenován čestným občanem Domažlic. Na jeho počest mu byla 13. listopadu 1982 (několik dní před 110. výročním narozením) odhalena na zmiňovaném domě pamětní deska s textem: "V tomto domě prožil své mládí lékař, internista - akademik Josef Pelnář 1872-1964." Autorem díla je akademický sochař Karel Kuneš ml., který se v Domažlicích narodil a je zde i pohřben. - 35. výr. události

Paroubková, Jiřina - učitelka

* 21. 02. 1917 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 14. 11. 2012 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Blahopřání k životnímu jubileu J. Paroubkové. Dom. deník, 6, 1997, 19. 02. 1997, č. 42, s. 12., Vorlíček, J.: Pětaosmdesátiny Jiřiny Paroubkové. Dom. deník, 11, 2002, 21. 02., č. 44, s. 17., Nováková, V.: Vzácné jubileum Jiřiny Paroubkové. Domažlicko, 17, 2007, 28. 02., č. 9, s. 3, fot., Holý, J. P.: Poděkování paní učitelce... Domažlický zpravodaj, 29, 2007, 3, č. 3, s. 14., Babor, J.: Zemřela Jiřina Paroubková. Domažlický deník, 21, 20. 11. 2012, č. 271, s. 2., Bílková, H.: Vzpomínka na Jiřinku Paroubkovou. Domažlický deník, 21, 21. 11. 2012, č. 272, s. 2., Nejstarší skautka z Domažlic odešla. Nové Domažlicko, 20. 11. 2012, č. 47, s. 2., Babor, J.: Domažlice se loučily s Jiřinou Paroubkovou. Dom. deník, 21, 23. 11. 2012, č. 274, s. 3., Klimentová, V.: Paní učitelko, vzpomínáme... Dom. deník, 21, 26. 11. 2012, č. 276, s. 10., Antoš, S.: Život Jiřiny Paroubkové se uzavřel. Dom. zpravodaj, 34, 2012, č. 12, s. 3., (red): Německé policii bylo celkem jedno, kolik odevzdáme stanů. Chtěli naše vlajky. Plzeňský deník, 17. 01. 2014, č. 14, s. 18, fot., Internetové stránky projektu Paměť národa, heslo Jiřina Paroubková.

Anotace: Dcera malíře Jana Paroubka, sestra architekta Jaroslava Paroubka a Vlasty Paroubkové, vnučka Jakuba Růžka, pravnučka Jana Regála. Učitelka, po většinu své pedagogické dráhy působila na školách okresu Domažlice, jen za války několik let učila ve Stachách na Šumavě. Nejdéle učila na ZŠ Komenského 17. Celoživotní láskou byl skauting. Skautkou se stala již před válkou, po obnově junácké organizace byla střediskovou vedoucí Junáka. Členka Svojsíkova oddílu, který tvoří zasloužilí junáci. Se skautskou činností souvisí i práce v odboru turistiky. Vedla dětský turistický kroužek při odboru turistiky Jiskry Domažlice, připravovala pravidelná školení cvičitelů turistiky. Třiadvacet let byla kulturní referentkou Českého svazu zahrádkářů Domažlice. Organizovala přednášky, sama přednášela, podílela se na řadě zahrádkářských výstav. Spolupracovnice Muzea Chodska, kde se již v důchodu věnovala evidenci sbírkových předmětů, především z oblasti výtvarného umění. Autorka publikace Osmdesát let junáctví v Domažlicích a článků v odborných regionálních publikacích: např. Domažlicko a Národní divadlo. In: Z Chodského hradu III-1984, Počátky junáctví v Domažlicích. In: Muzejní sborník, 1991. - 5. výr. úmrtí

Pelnář, Josef, prof., MUDr. - přednosta interní kliniky

* 16. 11. 1872 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 28. 10. 1964 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Domažlicko, 2, 1992, č. 49, s. 3., (ko): Z Kozinova rodu. Plzeňský deník, 1, 1992, 13. 11., č. 53, s. 6., Hana, O.: Výročí odhalení pamětní desky akademika Josefa Pelnáře. Dom. deník, 6, 1997, 18. 11., č. 270, s. 12., Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 113. P., MMM 1997., Plzenská, H.: Profesor Pelnář patřil k významným individualitám lékařského světa. Dom. deník, 1998, 15. 7., č. 163, s. 12., Plzenská, H.: Profesor Josef Pelnář - významná osobnost českého lékařského světa. Dom. zpravodaj, 24, 2002, č. 4., s. 5.

Anotace: Narodil se jako syn chudého ševce. Po maturitě na domažlickém gymnáziu v roce 1891 studoval v Praze na Lékařské fakultě UK. Studium ukončil doktorátem v roce 1897. Navštěvoval přednášky prof. J. Thomayera, jehož žákem i nástupcem se později stal a na jehož doporučení byl ošetřujícím lékařem Jaroslava Vrchlického na sklonku jeho života. Účastnil se i veřejného života, stál v čele studentského spolku Chod. V roce 1912 byl jmenován mimořádným profesorem lékařské fakulty. Za 1. světové války pracoval v lazaretech na balkánských bojištích. Tam onemocněl tyfem. Když po válce prof. Thomayer onemocněl, stal se roku 1921 J. Pelnář, tehdy již řádný univerzitní profesor, přednostou jeho interní kliniky. Byl nositelem Řádu republiky, medaile J. E. Purkyně a dalších vyznamenání. Jeho vědecká práce představuje více než 200 publikací z nejrůznějších oborů medicíny. Již před 2. světovou válkou, 14. listopadu 1932, byl jmenován čestným občanem města Domažlic. Byl dvakrát ženat, podruhé uzavřel sňatek v roce 1936. Připomíná jej pamětní deska na domku ve Spálené ulici čp. 163, v němž prožil dětství. Je dílem akademického sochaře Karla Kuneše ml. a byla odhalena 13. listopadu 1982. Pozn.: Údaj o datu narození 10. listopadu v článku H. Plzenské je chybný, datum narození 16. listopadu ověřeno na matrice. - 145. výr. narození

Peroutka, Emanuel, prof., PhDr. - historik

* 01. 01. 1860 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 22. 11. 1912 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Holý, J. P.: Život ve znamení ušlechtilé antiky. Domažlický deník, roč. 2, 1995, 07. 01., č. 6, s. 10., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1995, s. 11. Plzeň, SVK 1994., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1997, s. 70. Plzeň, SVK 1996., Holý, J. P.: První profesor dějin starověku na české univerzitě. In: Z Chodského hradu 1981, s. 25. Domažlice, MCH 1981.

Anotace: Syn domažlického tkalounkáře, narozen na Bezděkovském předměstí čp. 80, proti "Brance". Jeden z prvních abiturientů domažlického gymnázia, později přednášel na univerzitě v Praze. Zde byl jmenován prvním českým univerzitním profesorem dějin starověku. Prvořadý zájem věnoval Řecku a Římu. Autor spisů Archeologie v dnešních Athénách, Gymnasium, O výkopech Delfských, Studie o císaři Juliánu, Myšlenky císaře Marka Aurelia a mnoha dalších. Jeho patrně nejvýznamnějším dílem jsou Dějiny řecké, ty ale již nestihl dokončit. Zemřel předčasně na rozklad krve, který byl následkem poranění nohy.

- 105. výr. úmrtí

Picková, Věra - oběť nacismu

* 18. 11. 1937
+ 1943 - Osvětim (Polsko)

Místa působení: Domažlice, Přeštice (okr. Plzeň-jih), Terezín (okr. Litoměřice), Osvětim (Polsko)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetová databáze Evidence válečných hrobů na stránkách Ministerstva obrany ČR., Internetová databáze obětí na stránkách projektu Holocaust.cz.

Anotace: Policejně hlášena do Přeštic. Odtransportována z Klatov (26. listopadu 1942) do Terezína a odtud (15. prosince 1943) do Osvětimi. Zde společně se svou maminkou Marií Pickovou zavražděna v plynové komoře nacistického vyhlazovacího tábora.

- 80. výr. narození

Procházka, Jan - houslista

* 29. 11. 1883 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 25. 11. 1942 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Praha, Helsinky (Finsko), Varšava (Polsko), Domažlice

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 19. Plzeň, KKS 1977., Kudrlička, V.: Kalendárium kulturních osobností Šumavy a Chodska, s. 118. P., MMM 1997., Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002, s. 141. Plzeň, SVK 2001.

Anotace: Vyučený fotograf, který se ale věnoval především hudbě. Byl houslistou České a Varšavské filharmonie, působil v orchestru v Helsinkách a později v orchestru Vinohradského divadla. Poté se vrátil do Domažlic, kde byl činný jako houslový pedagog. Byl mladším bratrem Karla Procházky. Pozn.: Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002 uvádí datum narození 20. listopadu 1883 a datum úmrtí 22. listopadu 1942.
- 75. výr. úmrtí

Procházková, Věra - spisovatelka

* 29. 11. 1907 - Kdyně (okr. Domažlice)

+ 11. 04. 1985 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Kdyně (okr. Domažlice), Kdyňsko, Chodsko

Literatura: Závacká, V.: Literární průvodce Chodskem. Domažlice, KBN 1984.

Anotace: Po vzoru Jana Františka Hrušky se zabývala sběrem chodských pohádek, povídek a šprýmů. Shromáždila je a vydala ve dvou sbírkách: Čarovný svět (1944) a Šibalové ha chytráci (1946). Sběratelskou činnost prováděla v jihovýchodní části Chodska (na Kdyňsku), psala v nářečí. Dcera Františka Xavera Procházky. - 110. výr. narození

Pugnar, Jan, JUDr. - advokát

* 05. 11. 1882 - Domažlice (okr. Domažlice)

+ 30. 06. 1942 - Praha-Kobylisy (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Slaný (okr. Kladno)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetová databáze Evidence válečných hrobů na stránkách Ministerstva obrany ČR.

Anotace: Advokát působící ve Slaném, manžel Elišky Pugnarové. Zatčen 20. června 1942, popraven nacisty na střelnici v Kobylisích dne 30. června 1942 "odplatou" za atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Posmrtně vyznamenán Československým válečným křížem 1939. - 135. výr. narození

Starkenstein, Emil, prof., MUDr. - děkan lékařské fakulty

* 18. 12. 1884 - Poběžovice (okr. Domažlice)
+ 06. 11. 1942 - Mauthausen (Rakousko)

Místa působení: Poběžovice (okr. Domažlice), Praha, Terezín (okr. Litoměřice), Mauthausen (Rakousko)

Literatura: Holý, J. P.: Vynikající lékař - rodák z Poběžovic. Dom. deník, 11, 2002, 5. 12., č. 283, s. 18., Böhm, J.: Poběžovice, s. 121. Poběžovice, OS Dobrohost, 2009., Holý, J. P.: Památce vynikajícího lékaře... Poběžovicko, 2009, č. 3, s. 3., On-line katalog regionálních osobností SVK Plzeň, heslo Emil Starkenstein., Internetová databáze Čeští vězni v koncentračním táboře Mauthausen 1938-1945 na stránkách Památníku Terezín.

Anotace: Pocházel z židovské lékařské rodiny, kde byl lékařem děd i otec. Lékařského diplomu dosáhl v Praze roku 1909, poté pokračoval ve studiu ve Vídni. V roce 1913 se habilitoval v oboru farmakologie a farmakognosie. Poté začal samostatně přednášet jako asistent. Během 1. světové války byl jako štábní lékař odvelen na frontu. Po vzniku ČSR pokračoval v univerzitní kariéře. Dva roky byl děkanem lékařské fakulty pražské Německé univerzity. V roce 1939 při odchodu do Anglie v Amsterdamu zatčen, dopraven zpátky do Prahy, vyslýchán a poté uvězněn v Malé pevnosti v Terezíně. Posléze byl převezen do Mauthausenu, kde zahynul. - 75. výr. úmrtí

Svačina, Josef - učitel

* 01. 08. 1861 - Koloveč (okr. Domažlice)
+ 18. 11. 1937 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Lštění (okr. Domažlice), Kanice (okr. Domažlice)

Literatura: Holý, J. P.: Dvě kantorské osobnosti ze Lštění. Domažlický deník, roč. 12, 2003, 19. 05., č. 115, s. 20.

Anotace: Studoval na domažlickém gymnáziu, pak na Učitelském ústavu v Příbrami, kde maturoval roku 1881. Působil na školách ve Staněticích, Slavíkovcích, Kolovči a Domažlicích. Učil ve Lštění a od roku 1909 v Kanicích. Byl sokol, hasič. Otec národopisce Jana Svačiny (1893-1970), Stanislava Svačiny (1898-1992) a Rudolfa Svačiny (1900-1997). Je pohřben v Domažlicích. - 80. výr. úmrtí

Svačina, Josef, prof., Ing., DrSc. - vysokoškolský pedagog

- * 29. 06. 1923 - Milavče (okr. Domažlice)
- + 26. 11. 1997 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Holý, J. P.: Loučení s významným rodákem. Domažlický deník, 6, 1997, 8. 12., č. 287, s. 10.

Anotace: Narodil se v Milavčích v čp. 77. Absolvoval průmyslovou školu v Plzni. Jako vysokoškolský pedagog působil v Praze na Českém vysokém učení technickém a příležitostně přednášel i na slovenských vysokých školách. Autor odborných publikací. - 20. výr. úmrtí

Šmejkal, Karel - politický vězeň

- * 11. 11. 1919 - Kdyně (okr. Domažlice)
- + 07. 11. 1997 - Kdyně (okr. Domažlice)

Místa působení: Kdyně (okr. Domažlice), Sachsenhausen (Německo)

Literatura: Šlajer, R.: Vzpomínka na 17. listopad. Kdyňsko, 5, 2009, č. 6, s. 9.

Anotace: Syn kdyňského hostinského Karla Šmejkal, student Právnické fakulty, přímý účastník demonstrací studentů v listopadu 1939. Poté vězněn v koncentračním táboře Oranienburg-Sachsenhausen. Domů se vrátil s podlomeným zdravím. - 20. výr. úmrtí

Špillar, Jaroslav - malíř

* 11. 10. 1869 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

+ 20. 11. 1917 - Dobřany (okr. Plzeň-jih)

Místa působení: Chodsko, Postřekov (okr. Domažlice), Pec p. Čerchovem (okr. Domažlice), Šťáhlavy (okr. Plzeň-město)

Literatura: Wenig, J.: Malíř chodského lidu J. Špillar. Plzeň, Krajské nakladatelství 1960., Bucha, F. X.: J. Špillar. Domažlice, Baarova společnost 1946., Sladký, V.: Malíř Chodska. Pravda, 70, 1989, 9. 9., č. 213, příloha s. 4., Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců. 2, s. 552-3. P., R. Ryšavý, 1950., Svačina, R.: Na hyjtách u paní A. Špillarové. Domažlické noviny, 2, 1993, 11. 6., č. 23, s. 4., Burda, J.: Král chodských malířů. Klatovsko, 33, 1992, č. 46, s. 3., Burda, J.: Malíř Trávníček. Domažlicko, 4, 1994, 20. 10., č. 32, s. 3., Kuneš, J.: Postřekovský soused Trávníček. Dom. deník, 6, 1997, 21. 11., č. 272, s. 14., Cibulková, M.: V Peci byl velký zájem o výstavu. Domažlicko, 12, 2002, 10. 7., č. 28, s. 1.

Anotace: Narodil se jako druhý ze šesti dětí v domě č. 12 v ulici, která se tehdy jmenovala Nová, následně Resslerova. (Na tento dům byla později umístěna pamětní deska Jaroslavu a Karlu Špillarovým od akademického sochaře Jaroslava Votlučky). Ve dvanácti letech začal studovat na gymnáziu v Chrudimi, kam se rodiče přestěhovali, studium dokončil v Praze a v šestnácti začal studovat na umělecko-průmyslové škole. V té době, nedlouho po smrti matky, zemřel nejstarší bratr Antonín na plicní chorobu, roku 1897 odchází na věčnost sestra Františka, která byla učitelkou a po několika letech i druhá sestra Andělka. Ze zbylých bratrů nastoupil na uměleckou dráhu i Karel. Otec zemřel v roce 1905. Nejmladší bratr Rudolf se stal úředníkem, i když se také chtěl věnovat umění. Po otcově smrti odešel do penze a ve čtyřiceti letech vstoupil na malířskou akademii. J. Špillar studoval u Františka Ženiška, O. Hostinského. Od roku 1887 studoval na pražské Akademii, kde zůstal až do r. 1890. Veřejně vystavoval od roku 1889, poprvé na výstavě v Rudolfinu. Již za studií začal jezdit na Chodsko, od r. 1888. V roce 1891 se zde trvale usadil a žil zde 14 let. Odtud přezdívkou Trávníček. Roku 1892 podnikl první cestu do Itálie, několikrát byl v Paříži, naposledy v roce 1900. O čtyři roky později navštívil Bulharsko. Každoročně jezdil do Mnichova. Roku 1897 se oženil s Annou, rozenou Dolejšovou ze Šťáhlav. V roce 1898 se jim narodil syn Stanislav, o rok později Antonín. Dcera Vlasta se narodila až po přestěhování do Pece. Roku 1904 podnikl Špillar svou poslední cestu - do Bulharska a Srbska. Na podzim téhož roku onemocněl duševní chorobou, kterou bylo nutné léčit v ústavu v Dobřanech. Tam po třináctiletém pobytu zemřel. Pohřeb se konal 2. prosince 1917 ve Šťáhlavech. Na Chodsku měl ateliér nejprve v Postřekově, zde získal přezdívkou Trávníček podle parcely, na které stál jeho dřevěný ateliér. Při výletu na Čerchov roku 1900 uchvátila Špillara krása podčerchovské krajiny tak, že se rozhodl přestěhovat ateliér do Pece. Po narození Vlasty se rozhodl pro stavbu vlastního domu. Místo si zvolil pod školou, vedle myslivny, v níž o prázdninách žil jeho přítel J. F. Hruška. V Peci přišel také na nápad pořídit si pojízdný ateliér. Po jeho smrti se stal majitelem vozu Alois Kalvoda, poté Kalvodův žák B. Andrlé. Velkou část své tvorby věnoval Chodsku. K nejznámějším obrazům patří Robota z r. 1897, Výměnkáři, Na vejminku, Chodská svatba, Loučení nevěsty, Kozina před Lomikarem. Dne 5. 7. 2002 byla jemu, bratru Karlovi a Ludmile Jiřincové odhalena na vile v Peci pamětní deska. - 100. výr. úmrtí

Štefl, Jan - řídicí učitel

* 21. 11. 1882 - Chodská Lhota (okr. Domažlice)
+ 1966

Místa působení: Dříň (okr. Kladno), Chrást'any (okr. Praha-západ), Svárov (okr. Kladno), Unhošť (okr. Kladno)

Literatura: Zajíc, J.: Jan Štefl ze Lhoty... Dom. deník, 6, 1997, 13. 10., č. 240, s. 11.

Anotace: Působil jako učitel, později jako řídicí učitel na školách ve středních Čechách. Drobné příběhy publikoval v časopisech Kladenska a odborném tisku. Je autorem Pamětí, které zachycují dějiny obce Chodská Lhota. V letech 1945-1946 se zasloužil o doplnění názvu této obce ze Lhoty na Chodská Lhota. - 135. výr. narození

Švec, Otakar - sochař

* 23. 11. 1892 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
+ 04. 04. 1955 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Toman, P.: Nový slovník čsl. výtvarných umělců. 2, s. 580. P., R. Ryšavý 1950., Hana, O.: Kalendárium 2000 - doplňky., Paroubková, J.: Lípy a pomník na Chodském náměstí. Domažlicko, 7, 1997, 12. 3., č. 11, s. 3., Holý, J. P.: Sochař smrtí zpečetil dílo. Dom. deník, 11, 2002, 30. 12., č. 301, s. 24., (-mzw): Poslední oběť Stalinova kultu. Téma, 2015, 30. 04., č. 18, s. 34, fot.

Anotace: Žák umělecko-průmyslové školy a pražské Akademie výtvarných umění u profesorů J. V. Myslbeka a J. Štursy. Je autorem někdejšího Stalinova pomníku na Letné v Praze, který byl odhalen 1. května 1955. K práci na něm byl dle výpovědí pamětníků víceméně donucen, když byl vybrán a výzvu k vypracování návrhu se bál ignorovat. Mezi jeho dalšími díly zmiňme pomník Svobody v Domažlicích (1924) a pomník Obětem nacismu (1948). U posledně jmenovaného mu stála modelem jeho žena Vlasta. Život Otakara Švece skončil tragicky - v důsledku deprese i politických tlaků spáchal sebevraždu plynem necelý měsíc před odhalením výše zmiňovaného pomníku komunistického diktátora. Pozn.: Údaje o datu úmrtí: O. Hana uvádí 1. května, ostatní prameny 4. dubna 1955. - 125. výr. narození

Topinka, Lumír - ředitel galerie

* 23. 09. 1927 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

+ 17. 11. 2002

Místa působení: Plzeň

Literatura: Malá encyklopedie výtvarných umělců a architektů západních Čech: 1945-1990, s. 118-119. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1990., Potužáková, J.: Vzpomínáme na malíře a učitele. Plzeňský deník, 11, 2002, 27. 11., s. 19.

Anotace: Od roku 1948 působil jako výtvarný pedagog, v letech 1959-1987 činný jako učitel a zástupce ředitele výtvarného oboru na LŠU v Plzni. Zakladatel a ředitel Československé galerie dětského výtvarného projevu v Plzni. Autor dřevěných intarzií pro kulturní dům v Holýšově. - 15. výr. úmrtí

Váchal, Jan N. P. - defektolog

* 23. 03. 1857 - Chrastavice (okr. Domažlice)

+ 19. 11. 1917 - Litoměřice (okr. Litoměřice)

Místa působení: Lodž (Polsko), Litoměřice

Literatura: Holý, J. P.: Vyrůstal v tradicích B. Němcové. Domažlické noviny, roč. 2, 1993, 02. 04., č. 13, s. 4., Holý, J. P.: Výročí chrastavického rodáka. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 19. 03., č. 66, s. 17.

Anotace: Absolvent klatovského gymnázia. Na kněze vysvěcen roku 1881, poté nastoupil jako spirituál v ústavu pro choromyslné. Několik let působil v Lodži jako vychovatel u továrníka Johna, který měl hluchoněmého syna. Tato skutečnost a vzpomínka na stejně postiženou matku jej přivedla ke studiu defektologie. Je autorem několika odborných prací psaných v německém jazyce. Od začátku 90. let 19. století působil jako správce soukromého ústavu pro hluchoněmé v Litoměřicích. - 100. výr. úmrtí

Vanžura, František, por. - odbojář

* 03. 11. 1912 - Borotín (okr. Tábor)

+ 27. 03. 1945 - Terezín (okr. Litoměřice)

Místa působení: Domažlice, Terezín (okr. Litoměřice)

Literatura: Život za pravdu, fot. příloha. Domažlice, 1949., Internetová databáze Evidence válečných hrobů na stránkách Ministerstva obrany ČR.

Anotace: Armádní důstojník a protinacistický odbojář. Poprvé zatčen v Domažlicích 21. března 1940 a podruhé 17. ledna 1945. Vězněn nacisty v Terezíně, popraven. Jmenován štábním kapitánem in memoriam. - 105. výr. narození

Voják, František, mjr. - předseda Sdružení zdravotně postižených

* 04. 10. 1930 - Milíkov (okr. Prachatice)
+ 07. 11. 2002 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Odešel neúnavný bojovník za zlepšení života zdravotně postižených. Dom. deník, 11, 2002, 12. 11., č. 263, s. 17., Holý, J. P.: Byl voják nejen svým příjmením. Dom. deník, 11, 2002, 13. 11., č. 264, s. 17., Vzpomínka na p. Františka Vojáka. Dom. zpravodaj, 24, 2002, č. 12, s. 11.

Anotace: Vyučený obuvník ze Strakonice. Vojenskou základní službu vykonával na Chodsku u Pohraniční stráže, kde se stal vojákem z povolání. Posléze si doplnil středoškolské vzdělání. Sluchová vada jej přivedla mezi zdravotně postižené. Léta pracoval jako předseda Sdružení zdravotně postižených. Z jeho iniciativy bylo v roce 1992 založeno Reha-centrum pro činnost zdravotně postižených, kde byl ředitelem. Byl jedním ze zakládajících členů občanského sdružení Comité Budel v Holandsku, zejména jeho přičiněním byly získávány kompenzační pomůcky pro zdravotně postižené. - 15. výr. úmrtí

z Rožmberka, Bohunka - šlechtična

* 17. 03. 1536 - Český Krumlov (okr. Český Krumlov)
+ 16. 11. 1557 - Český Krumlov (okr. Český Krumlov)

Místa působení: Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Literatura: Špačková, M.: Pětistá růže... Zpravodaj města H. Týn, 2004, 7, č. 7, s. 9.

Anotace: Druhá manželka Jana mladšího Popela z Lobkovic, nejvyššího purkrabího Českého království. Stala se macechou sedmi dětí, které měl Jan Popel s Annou z Bibrštejna. Svatbu měla v lednu 1556 v Českém Krumlově, poté přesídlila do Horšovského Týna. Tam pobývala necelý rok. Při návštěvě Krumlova v roce 1557 se nakazila morem, zde také umírá. Pohřbena byla v Horšovském Týně. - 460. výr. úmrtí

Zahájení činnosti domažlické hudební školy (Domažlice, 01. 11. 1952)

- 01. 11. 1952 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: Holý, J. P.: 'Abrahamoviny' domažlické základní umělecké školy. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 02. 11., č. 255, s. 16., Internetové stránky ZUŠ Jindřicha Jindřicha Domažlice, odkaz Historie.

Anotace: V budově, ve které se nyní v Domažlicích nachází zdravotnická škola, zahájila dne 1. listopadu roku 1952 činnost hudební škola. Prvním ředitelem byl jmenován hudebník a hudební pedagog Jaromír Jindřich, na začátku úvodního školního roku na škole působili tři učitelé a přes šedesát žáků. O tři roky později dostává zařízení k dispozici 10 místností v prvním patře augustiniánského kláštera, kde sídlí škola dodnes. - 65. výr. události

Žák, Vlastimil, rtm. - příslušník čsl. zahraniční armády

* 23. 11. 1922 - Hosúsov (okr. Rožňava, Slovensko)

+ 25. 07. 1974 - Brno (okr. Brno-město)

Místa působení: Plzeň, Staňkov (okr. Domažlice), Ladná (okr. Břeclav)

Literatura: Laštovka, V.: Letci RAF z Domažlicka proti nacismu. Domažlice, Nakladatelství Českého lesa 2005, s. 28-30.

Anotace: Mladší a nevlastní bratr Jana Šustera (1921-1988). Vychodil slovenskou obecnou a měšťanskou školu, na sklonku roku 1938 se ale rodina přestěhovala do Staňkova. Poté se vyučil se číšníkem v Měšťanské besedě v Plzni. V roce byl 1943 mobilizován a nasazen na nucenou práci do Mannheimu v Porýní. Přihlásil se do tzv. Todtovy organizace, která organizovala kopání zákopů na východní frontě. Tam se Vladimírovi podařilo uprchnout s několika kamarády do Sovětského svazu. Prošel intenzivním půlročním výcvikem, v němž si osvojil základy parašutismu a obsluhu vysílačky. Po ukončení výcviku byl vysazen sovětským letounem v týlu nepřítele na poli u obce Ladná poblíž Břeclavi. Tady se jej ujal majitel pole, který mu pomohl vybudovat bunkr. Z něho parašutista Žák vysílal do štábu sovětských partyzánů zprávy o pohybu nepřátelských vojsk. Pomáhal mu železničář Nesnídal, který mu nosil zprávy. Později se oženil s jeho dcerou a měl s ní tři dcery. Po válce sloužil u čsl. armády v hodnosti rotmistra. Později, když už byl v záloze, byl povýšen na podporučíka. Po rozchodu s manželkou se ve Fryšavě stal vedoucím místního pohostinství, poté pracoval jako vrchní číšník v brněnském Grandhotelu. - 95. výr. narození

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností Domažlicka na měsíc listopad 2017

Sestavil: Petr Vecka

Odp. red.: Bc. Lenka Schirová

Domažlice, Městská knihovna Boženy Němcové 2017. Neustránkováno, 7 výtisků

Tisk: Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice